

Печенкін Ігор Віталійович,

провідний фахівець сектору запобігання і протидії корупції Національної академії державного управління при Президентові України

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК МЕХАНІЗМ УПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ АНТИКОРУПЦІЙНИХ СТАНДАРТІВ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ

Корупція, безумовно, за влучним порівнянням давніх греків, які перефразовані в наукових дослідженнях українських вчених, не тільки корозія влади [1, 10–58]. Вона, більшою мірою, деформує саму державу з середини, соціальні відносини, знецінює більшість демократичних принципів, верховенства права та справедливості загалом. Протягом часів існування сучасної української незалежної держави на кожному кроці зростання цьому ганебному явищу приділялась значна увага суспільства, науковців, практиків, законодавця. Однак, попри законодавче врегулювання засобів протидії залишалася й досі залишається на неприпустимо високому для демократичних країн рівні. Отже, одним з найбільш істотних чинників у подоланні корупції все ж таки являється ставлення населення до цієї проблеми. Як свідчать результати досліджень за методикою міжнародної неурядової організації Transparency International, запровадженої ще з 1999 років у вивченні рівня сприйняття корупції країни її населенням, проведених в Україні – такий рівень весь час був високим і залишається майже не змінним.

Запорукою прогресивного розвитку української держави є створення системи протидії корупції шляхом відкриття інформаційного електронного доступу до процесу прийняття і реалізації рішень у сфері публічного управління на рівні європейських стандартів, яка б надійно забезпечила захист прав та інтересів людини, суспільства і держави. Важливою складовою цього процесу є забезпечення доступу до баз даних та інформаційних систем, а також сервісно-орієнтована діяльність органів публічного управління та місцевого самоврядування.

Міжнародні експерти та представники громадськості, починаючи з 2014 року, активно примушують владу змінити відношення до протидії корупції, результатом чого стало зміна правоохоронного та антикорупційного законодавства. Однак виконання нових вимог та діяльність органів публічного управління, новостворених антикорупційних і правоохоронних органів стоїть на початковому етапі їх сприйняття та безумовного виконання. До цього Україну спонукають норми міжнародно-правових актів з 2004 року, до яких вона долучилась та ратифікувала їх вимоги в національному законодавстві.

Визначення заходів для досягнення результатів антикорупційної діяльності має здійснюватися з обов'язковим і неухильним врахуванням рекомендацій, наданих Групою держав проти корупції (GRECO) за результатами першого-четвертого раунду оцінювання України, а також

рекомендацій, наданих Україні в рамках моніторингу Стамбульського плану дій для країн Антикорупційної мережі країн ОЕСР. Поряд з цим, слід зазначити про те, що в порушення вимог антикорупційного законодавства новий Закон України щодо Антикорупційної стратегії України на наступний період досі прийнятий не був, а розроблений лише його проект [2].

Створення цифрових інфраструктур – основний чинник розширення доступу громадян до глобального інформаційного середовища та знань. Ще у 2011 році вільний доступ до Інтернету визнано ООН фундаментальним правом людини – цифровим правом.

Україна демонструє недостатній прогрес в питанні переходу електронного урядування до цифровізації публічного управління та гармонізації цифрових ринків у напрямі досягнення цілей, які ЄС запропонував для країн Східного партнерства у Спільному робочому документі «Східне партнерство – 20 очікуваних результатів до 2020 року» [3]. У такій ситуації для переходу до практичних результативних дій у всіх сферах цифрової гармонізації в Україні слід напрацювати комплекс стратегічних документів, синхронізованих між собою і підкріплених ретельним аналізом.

В правовому полі, впровадження цифрового врядування в Україні визначено Концепцією розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки, яка затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 року № 67-р [3] і яка може вважатися планом подальших дій та цифровим порядком денним України.

Зазначена Концепція являється короткостроковим і початковим інструментом розвитку та стимулювання внутрішніх ринків споживання, впровадження й виробництва цифрових технологій, містить бачення трансформації економіки від традиційної до ефективної цифрової. Вона визначає першочергові кроки щодо імплементації відповідних стимулів, створення умов для цифровізації в різних галузях економіки і суспільного життя, виклики та інструменти розвитку цифрових інфраструктур, набуття громадянами цифрових компетенцій, а також визначає критичні сфери й проекти публічного управління. До прийняття цієї Концепції, дані положення розроблялися науковцями і практиками у цій сфері під час підготовки та продовження роботи над впровадженням проекту «Цифрової адженди України – 2020» [4]

Нова генерація талановитих, амбітних та патріотичних українців за допомогою західних партнерів, які вже пройшли цей шлях та допомагають його впровадити в Україні будуть розроблені інструменти громадського і цифрового контролю за виконанням сервісної діяльності і цифровізації публічного управління.

Зокрема, проект – EGOV4Ukraine, який впроваджуватиметься, в тому числі за участю НАДУ при Президентові України, дозволить покращити процес надання державних послуг на віх рівнях завдяки розробленню та впровадженню державної системи обміну даними

«Трембіта» та інформаційної системи «Вулик». Зазначені ІКТ зроблять роботу органів публічного управління та антикорупційних органів більш прозорою та ефективною, а процес надання адміністративних послуг та доступу до баз даних більш ефективною, легкою та прозорою.

Список використаних джерел

1. Мельник М.І. Корупція – корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії). – К.: Юр. думка, 2004. С. 10, 58. – 400 с.
2. Уряд схвалив Антикорупційну стратегію. Кабінет Міністрів України Електронний ресурс // <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-shvaliv-proekt-zakonu-ukrayini-pro-antikorupcijnu-strategiyu-na-2018-2020-roki>.
3. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації // Розпорядження Кабінету Міністрів України. Офіційний документ. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>.
4. Фіщук В., Риженко О. Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний» – 2020). Проект нормативно-правового акту. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://ucc1.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>.

Пятківський Роман Олександрович,

докторант кафедри публічного управління та публічної служби Національної академії державного управління при Президентові України, кандидат філософських наук, доцент

МІРКУВАННЯ СТАНІСЛАВА ОРІХОВСЬКОГО ПРО ШЛЯХИ БОРОТЬБИ З НЕДОБРОЧЕСНІСТЮ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

До ключових причин, які гальмують соціально-економічний, політичний, правовий, моральний і культурний поступ українського суспільства, слід віднести загрозливе поширення корупції та інших проявів недоброчесності серед осіб, які реалізують державно-управлінські функції в Україні. Шукаючи протиотруту цій практиці необхідно не лише використовувати засоби, напрацьовані за кордоном, але й звертатися до вітчизняного досвіду, зафіксованого у творчості видатних українських мислителів та громадських діячів минулого.

До числа таких відноситься філософ, публіцист та історик доби Відродження Станіслав Оріховський (1513-1566), який ще за життя прославився в Європі як «сучасний Цицерон» та «український Демостен».

Мріючи про встановлення справедливого правового ладу в Речі Посполитій, до складу якої в XVI столітті входила більша частина